

WOJEWODA OPOLSKI

PN.I.431.1.7.2019.RCh

Opole, dnia 04 grudnia 2019 r.

**Pan
Daniel Józef Gagat
Wójt Gminy Lasowice Wielkie
Lasowice Wielkie 99 A
46-282 Lasowice Wielkie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:** Urząd Gminy Lasowice Wielkie (dalej: UG Lasowice Wielkie; Urząd), Lasowice Wielkie 99 A, 46-282 Lasowice Wielkie.
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:**
  - a) **art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 3** ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o *informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*¹,
  - b) **art. 6 ust. 4 pkt 3** ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o *kontroli w administracji rządowej*² – dalej: *ustawa o kontroli*;
- 3) Zakres kontroli:**
  - a) **Przedmiot kontroli:** Działanie systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych używanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej,
  - b) **Okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2019 r. do dnia rozpoczęcia kontroli (z uwzględnieniem okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie niezbędnym do realizacji celu kontroli).
- 4) Rodzaj kontroli:** problemowa.
- 5) Tryb kontroli:** zwykły.
- 6) Termin kontroli:** 4-8 listopada 2019 r.
- 7) Skład zespołu kontrolnego:**
  - a) Radosław Chodziński – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Organizacji, Kontroli i Skarg w Wydziale Prawnym i Nadzoru OUW (kierownik zespołu kontrolnego),
  - b) Adam Szkudlarski – Główny Specjalista w Oddziale Informatyki i Rozwoju w Biurze Obsługi Urzędu OUW (członek zespołu kontrolnego).

---

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 700 ze zm.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.

8) Kierownik jednostki kontrolowanej:

Daniel Józef Gagat, Wójt Gminy Lasowice Wielkie, od dnia 6 grudnia 2006 r. do nadal³.

[Dowód: akta kontroli, s. 2 i 4]

9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 9/2019.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Funkcjonowanie UG Lasowice Wielkie w kontrolowanym zakresie **oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami**⁴. Kontrola wykazała odstępstwa od stanu pożądanego o charakterze nieprawidłowości, tym niemniej do istotnej części badanych zagadnień kontrolujący nie wnieśli uwag, oceniając je pozytywnie. Szczegółowa analiza – zebranego w trakcie kontroli – materiału dowodowego, dała podstawę do sformułowania powyższej oceny.

Ustalenia kontroli:

UG Lasowice Wielkie wykorzystuje 5 systemów teleinformatycznych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w tym:

- 3 o zasięgu krajowym (Źródło, CEIDG⁵ i KDR), oraz
- 2 o zasięgu lokalnym (SELWIN i USCWIN).

Na systemach tych pracuje łącznie 5 użytkowników (pracowników) Urzędu.

[Dowód: akta kontroli, s. 31-33 i 39]

Z przedłożonego kontrolującym zestawienia systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w UG Lasowice Wielkie wynika, że wszystkie powyższe systemy (dokonując oceny pod względem krytyczności) są bardzo ważne dla Urzędu.

[Dowód: akta kontroli, s. 31-33]

Zgodnie z § 20 ust. 1-2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie *Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych*⁶, dalej: *rozporządzenie KRI*, podmiot realizujący zadania publiczne opracowuje i ustanawia, wdraża i eksploatuje, monitoruje i przegląda oraz utrzymuje i doskonali System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji zapewniający poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność,

³ W kadencjach: 2006-2010; 2010-2014; 2014-2018 i 2018-2023.

⁴ Służby kontrolne Wojewody Opolskiego stosują czterostopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

⁵ Rejestr publiczny.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2247.

rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie enumeratywnie wymienionych działań, celem zapewnienia bezpieczeństwa informacji.

W Urzędzie obowiązuje *Polityka Bezpieczeństwa Informacji* stanowiąca załącznik do zarządzenia nr 384/18 Wójta Gminy Lasowice Wielkie z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia *Polityki Bezpieczeństwa Informacji w UG Lasowice Wielkie*. Zgodnie z § 4 *Polityki Bezpieczeństwa Informacji*, dokument ten został opracowany zgodnie z wymogami m.in. *rozporządzenia KRI*.

[Dowód: akta kontroli, s. 40-119]

Powyższa *Polityka Bezpieczeństwa Informacji* wymaga uzupełnienia o zapisy dotyczące zarządzania incydem o którym stanowi art. 22 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa⁷, dalej: *ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa*. Innych uwag do powyższego dokumentu kontrolujący nie wnieśli.

[Dowód: akta kontroli, s. 41-119]

Paragraf 20 ust. 2 pkt 3 *rozporządzenia KRI*, stanowi o przeprowadzaniu okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji oraz podejmowaniu działań minimalizujących to ryzyko, stosownie do wyników przeprowadzonej analizy. Kontrolującym przedłożono dokumentację z zakresu zarządzania ryzykiem świadczącą o podejmowaniu w Urzędzie działań, celem realizacji powyższego wymogu.

[Dowód: akta kontroli, s. 120-147]

W UG Lasowice Wielkie utrzymywana jest aktualność inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej ich rodzaj i konfigurację.

[Dowód: akta kontroli, s. 148-159]

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zarządzania uprawnieniami do pracy w systemach informatycznych.

[Dowód: akta kontroli, s. 226-229]

Analiza zebranego materiału dowodowego nie sprzeciwia się przyjęciu, że UG Lasowice Wielkie zapewnia szkolenia osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji w zakresie o którym stanowi § 20 ust. 2 pkt 6 lit. a-c *rozporządzenia KRI*.

[Dowód: akta kontroli, s. 160-168]

---

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1560.

Z przedstawionej przez Zastępcę Wójta Gminy Lasowice Wielkie⁸ informacji wynika, że w Urzędzie nie jest realizowana praca na odległość z wykorzystaniem urządzeń mobilnych.

[Dowód: akta kontroli, s. 36]

Analizując problem zagwarantowania w umowach serwisowych odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji stwierdzić należy, że w umowie zawartej w dniu 31 grudnia 2010 r. pomiędzy Gminą Lasowice Wielkie (zamawiający), a Akante - J.K. w Opolu (wykonawca), dotyczącej systemu teleinformatycznego SELWIN i USCWIN, uwagę zwraca brak określenia maksymalnego terminu na usunięcie sytuacji nieprawidłowych w systemie (§ 1 ust. 1 lit. b w zw. § 3 ust. 1 lit. a umowy⁹).

[Dowód: akta kontroli, s. 169-172 i 173]

Patrząc z perspektywy dobrych praktyk, a także mając na uwadze krytyczność (ważność) dla Urzędu systemów teleinformatycznych będących przedmiotem ww. umowy, powyższe odstępstwo od stanu pożądanego może mieć niekorzystny wpływ na zapewnienie dostępności informacji w nich przetwarzanych.

[Dowód: akta kontroli, s. 32]

W prowadzonym w UG Lasowice Wielkie *Rejestrze incydentów*, w roku 2019 nie odnotowano wpisów.

[Dowód: akta kontroli, s. 182]

Kontrolującym przedłożono dokument z przeprowadzonego w Urzędzie w czerwcu 2019 r. audytu w zakresie bezpieczeństwa informacji. Sformułowane w wyniku powyższego audytu rekomendacje w zdecydowanej większości zostały zrealizowane (pozostałe są w trakcie realizacji¹⁰), co poddano weryfikacji podczas kontroli. Brak uwag.

[Dowód: akta kontroli, s. 183-209 i 210-225]

W toku kontroli przeprowadzono oględziny wybranych pokoi UG Lasowice Wielkie, w których funkcjonują sprawdzane systemy teleinformatyczne. Czynności te wykazały dokonywanie aktualizacji bazy sygnatur wirusów na komputerze¹¹ pracującym w wydzielonej podsieci, poprzez jego podłączanie (okresowo – tzn. na czas aktualizacji) do sieci Internet. Ponadto kontrolujący nie wykryli innych odstępstw od stanu pożądanego w tym zakresie. Stwierdzony stan faktyczny udokumentowano w protokole oględzin.

[Dowód: akta kontroli, s. 226-229 i 230]

Oględzinom poddano również serwerownię Urzędu. W trakcie oględzin serwerowni uwagę kontrolujących zwrócił fakt, iż pomieszczenie to pełni jednocześnie funkcję pokoju informatyka

---

⁸ Działającego z up. Wójta Gminy Lasowice Wielkie.

⁹ Zmienionej *Aneks*em zawartym w dniu 31 maja 2019 r.

¹⁰ Wg stanu na dzień 7 listopada 2019 r.

¹¹ Wykorzystywanym do obsługi systemu Źródło.

Urzędu, który zajmuje się także sprawami oświaty gminnej. Innych odstępstw od stanu pożądanego kontrolujący nie wykryli w tym zakresie. Stwierdzony stan faktyczny udokumentowano w protokole oględzin oraz w Materiale poglądowym.

[Dowód: akta kontroli, s. 233-235 i 17-18; Materiał poglądowy, s. 1-3, fot. 1-5]

Poczynione w toku kontroli ustalenia wskazują na tworzenie tzw. kopii zapasowych danych z lokalnych systemów teleinformatycznych, ich odpowiednie przechowywanie i testowanie. Powyższe działania są istotne dla minimalizowania ryzyka utraty informacji w wyniku awarii systemu teleinformatycznego.

[Dowód: akta kontroli, s. 234 i 239-240]

W kwestii projektowania, wdrażania i eksploatacji kontrolowanych systemów teleinformatycznych oraz zabezpieczeń techniczno-organizacyjnych dostępu do informacji, a także zabezpieczeń techniczno-organizacyjnych systemów informatycznych, w zatwierdzonej przez Zastępcę Wójta Gminy Lasowice Wielkie¹² *Ankiecie dotyczącej działania systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej*, odnotowano spełnienie wymagań. Kontrolujący nie wnieśli uwag do powyższego zakresu samooceny, poza kwestiami opisanymi w innych częściach niniejszego dokumentu.

[Dowód: akta kontroli, s. 36-37]

Zebrany materiał dowodowy wskazuje na odnotowywanie działań użytkowników w dziennikach kontrolowanych lokalnych systemów teleinformatycznych i odpowiednie przechowywanie tych informacji.

[Dowód: akta kontroli, s. 241-247]

Dodatkowo zaznaczyć należy, że:

- 1) Wójt Gminy Lasowice Wielkie w dniu 21 października 2019 r. wydał zarządzenie nr 27/2019 w sprawie powołania /wyznaczenia/ osoby odpowiedzialnej za utrzymywanie kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa¹³. Podkreślić jest tu konieczne, że nakładająca powyższy obowiązek *ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa*¹⁴, weszła w życie w dniu 28 sierpnia 2018 r.

[Dowód: akta kontroli, s. 248]

Dane osoby odpowiedzialnej w Urzędzie za utrzymywanie kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa zostały przekazane w dniu 21 października 2019 r. do Zespołu Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego działającego na poziomie krajowym, prowadzonego przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy (CSIRT NASK).

[Dowód: akta kontroli, s. 249-250]

---

¹² Działającego z up. Wójta Gminy Lasowice Wielkie.

¹³ Zarządzenie to weszło w życie z dniem podjęcia.

¹⁴ Patrz: art. 21 ust. 1.

2) UG Lasowice Wielkie udostępnia elektroniczną skrzynkę podawczą na platformie ePUAP.

[Dowód: akta kontroli, s. 34]

Opolski Urząd Wojewódzki w toku niniejszej kontroli, prowadził z jednostką kontrolowaną przez ePUAP, skuteczną korespondencję.

3) W Urzędzie obowiązuje wyłącznie papierowy obieg dokumentów.

[Dowód: akta kontroli, s. 251-252]

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W wyniku kontroli stwierdzono odstępstwa od stanu pożądanego dotyczące:

- dokumentacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (*Polityki Bezpieczeństwa Informacji*), która wymaga uzupełnienia o zapisy dotyczące zarządzania incydem o którym stanowi art. 22 *ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa*;
- niezapewnienia wystarczającego poziomu bezpieczeństwa informacji (pod względem jej dostępności) w umowie serwisowej dotyczącej systemu SELWIN i USCWIN (brak określenia maksymalnego terminu na usunięcie sytuacji nieprawidłowych /awarii/ w systemie);
- okresowego podłączania komputera¹⁵, pracującego w wydzielonej podsieci, do sieci Internet;
- braku oddzielnego (samodzielnego) pomieszczenia serwerowni;
- stosunkowo późnego (biorąc pod uwagę datę wejścia w życie *ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa*) wyznaczenia osoby odpowiedzialnej w UG Lasowice Wielkie za utrzymywanie kontaktów z podmiotami krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.

Zebrany w trakcie kontroli materiał dowodowy, a nadto wieloaspektowość zagadnień poddanych badaniom kontrolnym, skłaniają do uznania, że przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości był przede wszystkim niewystarczający nadzór nad obszarem poddanym kontroli sprawowany przez kierownika Urzędu (Wójta Gminy Lasowice Wielkie) oraz Zastępcę Wójta Gminy Lasowice Wielkie. Za kwestię związaną z obsługą informatyczną (okresowe podłączanie komputera, pracującego w wydzielonej podsieci, do sieci Internet), odpowiedzialność należy przypisać informatykowi Urzędu.

[Dowód: akta kontroli, s. 2-10, 11-12, 13, 21, 24, 26-27, 29 i 30]

---

¹⁵ Wykorzystywanego do obsługi systemu Źródło.

Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie skutkują przede wszystkim obniżeniem poziomu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w UG Lasowice Wielkie.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń

Kierownik jednostki kontrolowanej, nie zgłosił zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku z ustaleniami kontroli zalecam:

- 1) Wzmocnić nadzór nad funkcjonowaniem (w Urzędzie) obszaru poddanego niniejszej kontroli;
- 2) Zaniechać podłączania komputera wykorzystywanego do obsługi systemu Źródło, do sieci Internet;
- 3) Rozważyć możliwość zapewnienia oddzielnego (samodzielnego) pomieszczenia dla serwerowni;
- 4) Wprowadzić w umowie serwisowej dotyczącej systemu SELWIN i USCWIN maksymalny termin na usunięcie sytuacji nieprawidłowych /awarii/ w systemie;
- 5) Uzpełnić dokumentację Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (*Politykę Bezpieczeństwa Informacji*), o zapisy dotyczące zarządzania incydem o którym stanowi art. 22 ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa;
- 6) Przestrzegać obowiązków wynikających dla jednostki samorządu terytorialnego z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Adamus
Dyrektor Wydziału
Prawnego i Nadzoru